

1. De menselijke aura en 'hylisch pluralisme'

Inhoud

1.1. Soorten van fijne stof	1
1.2. In alle tijden, op alle plaatsen.....	1
1.3. De uitstraling van de hand.....	3
1.4. Niet alles is optisch waar te nemen.	4

1.1. Soorten van fijne stof

Zoals in de inleiding werd gezegd, zijn er in zowat alle tijden en in bijna alle niet-westerse culturen getuigenissen van mensen die beweren dat wij niet alleen een biologisch lichaam hebben, maar dat wij eveneens beschikken over een aantal fijnstoffelijke lichamen, die samen de zogenaamde aura van een mens uitmaken. Men spreekt van een geloof aan een 'hylisch pluralisme'. 'Hulè' is de Griekse term voor 'stof' en 'pluralisme' slaat op "een veelheid". "Hylisch pluralisme" staat dus voor een veelheid van soorten stof.

Naast of buiten de stof van de natuurkunde die iedereen kan vaststellen, bestaan er volgens deze visie ook nog andere, ijlere vormen van stof en stoffelijkheid. Zulke fijne stof, zo stelt men, ligt aan de basis van het paranormale, het religieuze en occulte. Ze speelt in het leven van iedere mens een doorslaggevende rol met betrekking tot gezondheid en geluk. Zogenaamde sensitieven beweren deze fijne stof aan te voelen. Het juist interpreteren van processen in die fijne stof, heet 'helderziendheid'. Kan men ze bovendien ook 'manipuleren', 'omvormen', dan is men een magiër of magiërin. Magiërs beweren dat zij de gezondheid van de mens kunnen beïnvloeden, maar eveneens dat zij het lot, het verloop van iemands leven kunnen keren. In de zogenaamde witte magie geschiedt dat dan ten goede, in de zwarte magie, ten kwade.

1.2. In alle tijden, op alle plaatsen

Alle archaische, antieke en klassieke culturen waren (en zijn) met het begrip 'fijne stof' vertrouwd. De oude Egyptische cultuur kende het als 'maat', in het Oosten spreekt men van 'prana'. De oude filosofie had het over 'virtus', de Bijbel kent het als 'Ruah'; als één van de vele vormen van Heilige Geest. Esoterische scholen spreken van 'etherische' en 'astrale' stof. Fijne stof is vooral eigen aan fijnstoffelijke 'wezens', 'entiteiten', 'goden', 'godinnen' die zulke fijne stof in meerdere of mindere mate bezitten. Op sommige plaatsen hoopt die fijne

stof zich sterker op dan op andere plaatsen. Zo waren, in de Bijbel, voor Mozes, de Sinaï-berg (*Exodus 3:14*) en het brandende braambos waarin Jahweh zich toonde, een heilige plaatsen.

Ofschoon fijnstoffelijkheid in de hedendaagse Westerse filosofie nauwelijks nog ter sprake komt, toch was zij één der belangrijkste thema's bij de stichters van onze filosofie: de denkers van het oude Griekenland. Zo ook bij de zogenaamde presocratici, de filosofen die Socrates (-469/-399) net vooraf gingen. Socrates was de leermeester van Plato. Zij vroegen zich af uit welke 'oerstof', de stof achter de zichtbare dingen, de gehele werkelijkheid was opgebouwd. Zo stelde Thales van Miletos (-642/-545) dat die oerstof enigszins gelijkt op water omdat ze bijzonder vloeiend is. Wie dat in onze huidige biologische zin interpreteert, wat bij herhaling geschiedt, doet tekort aan de fijnstoffelijke werkelijkheid die daaraan voorafgaat.

Anaximander van Miletos (-610/-547), beweerde dat de oergrond van alles 'a-peiron' onbepaald en ijl was. Anaximenes van Miletos (-588/-524), nam dan weer aan dat de oorsprong van alles 'aër', lucht, adem, ziel, 'psuchè', was zoals de zieners en ziensters deze ervaren, als adem, nevel, rook, lucht, en gelijkend op de wind. Voor Herakleitos van Efesos (-540/-480), was de oergrond van alles beweeglijk als vuur. Men ziet dat deze presocratiekers elk op hun manier deze fijnstoffelijkheid onder woorden brachten. Zij moeten dan blijkbaar tot op een zekere hoogte 'zieners' zijn geweest om tot zulk een inzicht te komen.

In China is "Chi kung" een methode waarbij men via 'chi' of fijnstoffelijke levenskracht, helend op het lichaam tracht in te werken. In het westen sprak o.m. Paracelcus (1493/1541) van een 'fluidum'. De Melanesiërs noemden het 'mana', de Irokezen, een Noord-Amerikaanse indianenstam, heetten het 'orenda' en de Dakota-indianen hadden het over 'wakanda'. De inwoners van Malagasy het vroegere Madagaskar, spraken over 'hasina'. Het zijn verschillende namen, blijkbaar voor eenzelfde en algemeen ervaren werkelijkheid.

Zoals in zowat alle religies, is ook in het christendom de gedachte aan een fijne, subtiele stof nooit veraf. Zo lezen we in *Lucas 9:28vv.* dat Jezus met enkele apostelen op de Thaborberg ging om er te bidden, en dat hij er zijn aura toonde. Zijn aangezicht kreeg hierbij een stralend lichtend uitzicht en zijn kleren werden verblindend wit. Verwijzen we hier b.v. ook naar vele heiligen die dikwijls met een aureool rond het hoofd worden afgebeeld. Sensitieven beweren dat ze bij het bidden deze fijne stof als een tintelende energie in hun lichaam voelen komen. O.m. hun kruinchakra of de chakra's aan hun handen zouden zich hierbij openen

Ook in onze tijd vinden we getuigenissen van zulk een fijne energie. Zo vertelt de Hongaarse E. Haich (1897/1994) in haar boek *Inwijding¹*, dat ze haar man vroeg om intens aan

iets te denken, en zij zou trachten deze gedachte intuïtief, op een paranormale wijze, op te vangen. Tot haar verbazing gebeurde er iets heel anders. Toen ze wachtte op datgene wat er in haar verbeelding zou opkomen, voelde ze duidelijk - ze 'zag' het gewoon - dat er uit zijn maagstreek een stroom van myriaden kleine nevelkorreltjes, van ongeveer tien centimeter doorsnede, naar buiten stroomde en als een lasso rond haar lichaam kronkelde, en dit eveneens ter hoogte van haar zonnevlecht. Daarna 'trok' deze fijne materie Haig tot bij het raam, 'duwde' haar arm omhoog, 'bracht' haar hand tot bij het gordijn. Tenslotte 'dwong' deze materie Haich om dit opzij te schuiven zodat ze door het raam kon kijken. Op datzelfde ogenblik verliet die massa haar lichaam en kon ze zich weer vrij bewegen. En dan bleek dat haar man heel die tijd en met al zijn gedachte-kracht haar juist dat wilde laten uitvoeren : dat ze naar het raam zou lopen, het gordijn zou optillen en naar buiten zou kijken.

De Leidse hoogleraar J.J.Poortman (1896/1970), *Ochêma, geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme*², gaat in zijn boek uitvoerig in op het materiebegrip der diverse culturen over de hele aardbol. Toch, zo klaagt hij, werd en wordt dit thema bij herhaling in onze cultuur verzwegen terwijl er vaak reden te over is om dit geloof aan een hylisch pluralisme wel te vermelden. G.R.S. Mead (1863/1933), *The subtle body in western tradition*³ zegt dat het geloof in het bestaan van een fijne stof "one of the oldest persuasions of mankind", "één van de oudste overtuigingen van de mensheid" is.

1.3. De uitstraling van de hand

Phoebe Payne, *Sluimerende vermogens in de mens*⁴, schrijft met betrekking tot het zien van de uitstraling van de hand: "Velen kunnen er een glimp van opvangen, door in het half donker de vingertoppen van beide handen tegen elkaar te brengen en ze dan langzaam uit elkaar te trekken, waarbij dan een nevelachtig uitvloeisel kan worden gezien, dat van de ene hand naar de andere vloeit. Dit wordt het makkelijkst gezien tegen een donkere achtergrond. Dit subtiele dubbellichaam doet zich meestal voor als een fijne, wazige substantie, die het gewone fysieke lichaam geheel omhult en gewoonlijk zilvergrijs van kleur is."

"Het gedeelte van de aura, dat vlak om het stoffelijk lichaam heen ligt en er gedeeltelijk doorheen dringt, wordt meestal het dubbel genoemd. Dit wordt door velen, die nauwelijks meer dan een normaal gezichtsvermogen hebben, waargenomen als een grijze, vlokkige massa. Deze is vooral zichtbaar rond het hoofd en de handen. Soms vangt men een glimp op van het buitenste, meer lichtende gedeelte van de aura, terwijl de vrij donkere band van het dubbel dan als een lege ruimte voorkomt. (...) De etherische aura toont zich als een zilvergrijze mist, die recht uit het lichaam straalt en het gemakkelijkst te zien is bij de uiterste punten als het hoofd, de vingertoppen en de tenen. Vele mensen zijn in staat om dit onder bepaalde omstandigheden te zien, bijvoorbeeld wanneer men de hand tegen een zwarte achtergrond houdt in schemerig licht. Wanneer men deze aura in details bekijkt is hij zeer fijn

en ingewikkeld samengesteld en verdeeld in verschillende lagen met hun eigen tere kleuren en speciale karaktertrekken.”

Gelijkaardige beschrijvingen vinden we eveneens bij Barbara Brennan, *Licht op de aura*⁵: Zij schrijft: “Meestal komen er stralen van het lichtere blauw uit de vingertoppen, de tenen en het hoofd. De meeste mensen zijn na een paar minuten in staat die stralen van de vingertoppen te zien. Om de aura te kunnen zien heb je ‘nachtogen’ nodig. Het oog past zich dan aan de duisternis aan. Je merkt dan ook dat je b.v. de aura van je hand beter ziet als je er niet rechtstreeks naar kijkt, maar je ogen scherp stelt op iets net naast je hand, dat zich verder weg bevindt. De lichtgevoelige cellen in het netvlies van je ogen bestaan uit staafjes en kegeltjes. De kegeltjes zijn voor overdag, om heldere kleuren te zien, de staafjes zijn veel gevoeliger voor lagere lichtsterktes, daar kijk je ‘s nachts mee, en die moet je hier gebruiken.”

Ook Dion Fortune, een Engelse occultiste uit de eerste helft van de 20ste eeuw, vermeldt in haar boek *Spiritisme*⁶ dat onze aura “onder zekere lichtcondities zelfs met het gewone zicht gezien zou kunnen worden”.

Heel wat zieners en ziensters beweren dat zij, indien zij zich enkele uren in een donkere kamer bevinden, zij dan alle voorwerpen in dat volledige donker zien oplichten. Zo toont zich de aura van de rechterhand eerder blauw, terwijl de linkerhand een geelrood licht uitstraalt.

1.4. Niet alles is optisch waar te nemen.

Niet alle lagen van de aura zouden van optische aard zijn, zodat het zinloos is om te trachten deze laatste en meest ijle lagen met optische instrumenten te willen onderzoeken. Deze fijnere lagen zouden bovendien bijzonder ingewikkeld van bouw zijn. Ze kunnen enkel via het zogenaamde ‘derde oog’, op een uitsluitend paranormale wijze, waargenomen worden. Slechts zeer weinigen zouden over deze sterkere vorm van helderziendheid beschikken.

Het begrip “ijle, fijne of subtiele stof” mag verder vanuit de wetenschappelijk standpunt al lang verlaten zijn, toch leeft het geloof in het bestaan ervan tot op onze dagen - al of niet verborgen - voort in occultismen allerhande en in dynamisch opgevatte religies. Zulke religies leggen de klemtoon op de paranormale krachtwerking die ervan zou uitgaan. De Latijnse term ‘occultus’ betekent overigens ‘verborgen’.

Het mag verbazen dat onze wetenschappelijke kennis op zowat alle terreinen een stormachtige ontwikkeling kent, maar dat er op dit fijnstoffelijke gebied, ondanks een aantal goede aanwijzingen, nauwelijks enige vooruitgang is geboekt. In 1931, zo’ n negentig jaar

geleden, - toen er van een laser, broodnodig om optische onderdelen op elkaar af te stellen, nog helemaal geen sprake was - schreef Fortune⁷ dat “de ontdekking ervan waarschijnlijk slechts een kwestie van tijd is.”

Laten we hopen dat haar uitspraak meer is dan een vrome wens.

¹ Haich E., Inwijding, Deventer, Ankh Hermes ,1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 94 e.v..

² Poortman J.J., Ochêma, Geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme, Assen, Van Gorcum, 1954, (// History of Hylis Pluralism, Theosophical Society in the Netherlands).

³ Mead G.R.S. The subtle body in western tradition, London, Stuart and Watkins, 1967.

⁴ Payne Ph., Sluimerende vermogens in de mens, 's Graveland, De driehoek, 1948, 42 en 146.

⁵ Brennan B., Licht op de aura, Haarlem, 1991, 89.

⁶ D. Fortune, Spiritisme in het licht der occulte wetenschap, Gnosis, Amsterdam, 1949, p.13. (Oorspronkelijke titel: Spiritism in the light of occult science, London, Rider & Co., ND, 1931.)

⁷ D. Fortune, Spiritisme in het licht der occulte wetenschap, Gnosis, Amsterdam, 1949. P. 10. Oorspronkelijke titel: Spiritism in the light of occult science, London: Rider & Co., ND, 1931